

Jak proběhne ratifikace tzv. evropské ústavy

05.ledna 2005 Jan Bauer

Již nyní se rozběhl v jednotlivých členských státech kolotoč schvalování Smlouvy zakládající ústavu pro Evropu, která bývá zkráceně nazývána evropská ústava. Smlouvu již ratifikoval litevský Sejm a blíží se referendum ve Španělsku.

Stále častěji se v této souvislosti v Evropské unii ozývá otázka, co se stane, pokud některý stát neratifikuje tzv. evropskou ústavu. Odpověď na tuto otázku se objevuje hned v několika podobách. Někteří krajní zastánci tzv. evropské ústavy totiž vystoupili s tezí, že stát nebo státy, které by ústavu neratifikovaly budou donuceni Evropskou unií opustit a zbytek států se jednoduše bude řídit „přijatou“ ústavou.

Takový názor však odporuje pravidlům evropského i mezinárodního práva. Evropská unie se nyní řídí smlouvou z Nice a její změna není možná jinak než za souhlasu všech, tedy dvaceti pěti, členských států. Neschválení tzv. evropské ústavy v jednom členském státu by tedy bez pochyby muselo znamenat její nevstoupení v platnost a jednání o její nové podobě a novém znění. Do souhlasu s případným novým textem tzv. evropské ústavy by se státy Evropské unie řídily stále podle platné smlouvy z Nice.

Druhou otázkou zůstává forma ratifikace v České republice. Vládní koalice sice mluví o referendu, ale snaží se tohoto tématu využívat k vnitropolitickým hrátkám. Vládní strany v čele s ČSSD chtějí využít referenda o tzv. evropské ústavě k prosazení obecného referenda, které by mohly využívat k rozhodování o čemkoli. Takové obecné referendum by znamenalo výrazně negativní zásah do našeho politického systému a otevřelo dveře narušování systému zastupitelské demokracie.

Ještě ani nemáme zákon o referendu, podle kterého by se o tzv. evropské ústavě rozhodovalo, a již vládní sociální demokraté spekulují s datem takového referenda. Svou stranickou polívčičku si chtějí ohrát nelogickým spojením tohoto referenda s parlamentními volbami v roce 2006. Při jejich současné neoblíbě je však otázkou, zda takovým spojením skutečně pomohou svému volebnímu výsledku nebo šancím návrhu ústavy na přijetí. Nyní se zdá, že však spíše obojímu uškodí.

Poslanci a senátoři ODS by proto měli z uvedených důvodů vynaložit velké úsilí k prosazení jednorázového referenda o smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu a usilovat o nalezení vhodného termínu pro toto referendum.